

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijk en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

DKE 66

UNIV

ENT

DE OKE
KLUIZEN AAR

O P

FORMENTERA,

TOONEELSPEL.

NAAR 'T HOOGDUITSCH, VAN

A. VON KOTZEBUE.

TWEEDE DRUK.

TE AMSTELDAM, BIJ
HENDRIK VAN KESTEREN.

AL 475088-10

A A N

M E V R O U W

K. S G E B. V

*Overtuigd van uw goed oordeel en uwten kieschen
smaak, aarzelde ik geen oogenblik, om, op uw
aanzoek, den EREMIET van den Heer A. VON
KOTZEBUE in een Nederduitsch gewaad te kle-
den, en onze Landgenooten mede te delen. Ook
heb ik uwten raad gevolgd, het stuk gehaël in een
tooneelspel hervormd, en mij, hier en daar,
eene verandering, bijvoeging en uitlating ver-
oorloofd. Aan U, liefdewaardige Zuster! wijd
ik dan, met regt, dezen KLUIZENAAR OPFOR-
MENTERA. — Ontvang dit geringe bewijs
mijner achtinge, met die vrindelijke toegevend-
heid, welke U zo eigen is.*

Uw Broeder.

P E R S O O N E N.

DE KLUIZENAAAR.

FERNANDO, *oude bediende van den Kluisenaar.*

SELIMA, *eene Turkin.*

HASSAN MACHMUT, *een Algiersche kaperskapitein.*

DON PEDRO OLIVEIRO, *een jonge Spanjaard.*

EDRILLO, *knecht van Don Pedro.*

TURKEN.

SPAANSCH E SLAAVEN.

Het tooneel is op Formentera, een eiland niet verre van de Spaansche kust, het welk van wege de menigvuldige slangen onbewoonbaar is.

DE
KLUIZEN AAR
OP
FORMENTERA.
TOONEELSPEL.

EERSTE BEDRIJF.
EERSTE TOONEEL.

Op den achtergrond de oceaen. Het onweder, dat in de verlopen nacht woedde, drijft af, en de omstuimige zee begint reeds te bedaren. De zon gaat vrolijk op, haare stralen dringen door de wolken. De hut van den Kluizenaar, met mosch bedekt, op eene rots aan de zee. Eene grasbank. Aan den oever ligt SELIMA, magteloos, door de baaren aangespoeld. De KLUIZEN AAR treedt uit de hut, zonder SELIMA gewaar te worden.

DE KLUIZEN AAR.

Wederom eene lange nacht doorgewaakt! eene pacht, duister en verdrietlijk, even als het lot myns levens! . . . En nu reeds hoe dartelt het beeld der opkomende zon op de baaren! hoe spiegelt zij zich in iederen daauwdrop! Zij giet nieuw leven in duizenden van schepselen; zy roept iederen worm ten voorschijn,

6 . DE KLUIZENAAAR OP FORMENTERA,

en richt iedere door den storm nedergebogen plant op. De gantsche Natuur lagcht haar aan, en ik alleen wilde wenen, ik alleen opende mijn' mond, om te zuchten? Zy droogt de sporen des onweders op, en kon den traan niet opdrogen, die in mijn oog zwemt? — Houd moed, oude, grijs geworden pelgrim! u was een treurige dag beschoren; maar even heerlijk zal voor u eens, op den morgen eens beteren levens, de zon opgaan; dan zal zij voor u datgeen niet zijn, welk zij heden is: een bode van verlangden kommer *(Hij zwijgt eenige oogenblikken, en slaart op zekere afgelegene plaats.)* Voor wien verlichten uwe stralen zo helder gintsche marmeren grafnaald! Ik ben immers de éénige bewoner dezer woestenij, en draag een gedenkteken in mijn hart, eeuwig en sterk, als de Heide. — Leonora! Leonora! het noodlot griffelde uw' naam dieper in dit hart, dan deze bevende hand dien in gintschen steen kon graven! Stroomen van traanen wischen niet een eenig spoor van het voorledene uit, stuiten niet het onrustig heenstreven naar alles, wat eens was, en niet meer is. Agttien rampzalige jaaren van rouw en boete, en nog, ô noodlot! snijdt gij den draad mijns jammervollen levens niet af! — God! gij schiept deze woestenij alleen om van slangen bewoond te worden: waarom gebodt gij hen mij te verschonen? Zij vlieden voor mij; want uwe hand heeft een teken aan mij gesteld, even als zy een teken aar den eersten moordenaar stelde.

T W E L

37

T O O N E E L S P E L
T W E E D E T O O N E E L

FERNANDO komt uit de hut; DE
KLUIZENAAR, SELIMA.

FERNANDO.

Mijnheer! het ontbijt is gereed.

DE KLUIZENAAR.

Het beste geniet ik reeds in het aanschouwen van
dezen blijden morgen.

FERNANDO.

En nu wil ik eens op de rotfen klauteren. Een
paar meeuweneijeren voor 't middagmaal, niet waar,
mijnheer?

DE KLUIZENAAR.

Zo als gij 't goedvindt, lieve Fernando!

FERNANDO.

En dan wil ik naar beneden in de kreek gaan. Ik
hoorde gisteren, tegen de nacht, sterk schieten. Wie
weet! . . onze eerlijke kaper is op zee. De gewoone
tijd zijner komst nadert vast.

DE KLUIZENAAR.

Is reeds voorbij, wilt gij zeggen. Ik ben bekom-
merd voor hem.

FERNANDO.

Ik niet. Hij is een braave kaerel, schoon maar
een Turk: hij zal wel bewaard worden.

DE KLUIZENAAR.

Maar waar blijft hij? Onze voorraad loopt ten
einde! Wij hebben ons aan zijne hulp gewend.

A 4

FER-

8 DE KLUIZENAAR OP FORMENTERA,

FERNANDO.

Gij weet hoe hij u, voor een jaar, verhaalde, dat onze landslieden Algiers belegerd hadden, en dat hij wakker met hen aan den dans geweest was. Kwam hij toen ook niet twee weeken later dan gewoonlijk? — Vaar wel, mijnheer! ik ga meeuweneyeren zoeken. Zult gij intúsfchen de tuindeur wat herstellen? en een* nieuwen korf vlechten? Ik heb de teenen reeds klaar gelegd.

DE KLUIZENAAR.

Goed, Fernando! ga maar.

FERNANDO.

Ook heeft het deze nacht in de hut doorgeregend. Als gij een weinig mosch neemt, en de reeten met harst toefmeert..

DE KLUIZENAAR.

Goed, goed, Fernando! ik zal het nazien.

FERNANDO.

Er moet ook hout gekapt worden; maar dat kan wel wachten tot van avond. (*Hij gaat, en ziet Selima.*) Hemel! wat is dat?

DE KLUIZENAAR *schrikt.*

Een lijk? — (*Hy treedt nader.*) Eene prooi van den storm der verlopen nacht!

FERNANDO *vat haar bij de hand.*

Geen lijk! dat is geen gezigt van een dood ligchaam. Hier is nog leven. (*Hij loopt in de hut.*)

DE KLUIZENAAR, *haar beschouwende.*

Hare wangen, hare lippen bleek, bestorven, hare nagels blaauw, en echter een bevallig schepsel! Het zou

zou wreedheid zijn, haar uit haaren doodslaap te wekken. Zij heeft den zwaaren strijd eenmaal gestreden.

FERNANDO, *die intusfchen met hulpmiddelen teruggekomen en bezig is met Selima by te brengen.*

Kristenpligt, mijnheer! wie weet, waar het goed voor is! Zij heeft mogelijk ouders, die ons zullen zegenen, zij heeft misfchien een' minnaar, die om haar verlies treurt.

DE KLUIZENAAR.

Recht, Fernando! zij heeft veellicht een' minnaar: ik gevoel de kracht dezer woorden.

FERNANDO.

Triomf! mijnheer! zij haalt adem . . . haar boezem gaat op en neder . . . haar hart klopt . . .

SELIMA *opent hare oogen.*

Allah! *(Zy richt zich langzaam op, ziet befchroomd rond, en fpreekt met eene flaauwe ftem:)* Waar ben ik? — Groote propheet! wat is met mij voorgevallen? Wie zijt gij?

DE KLUIZENAAR.

Menschen, als gij, alleen anders gekleed dan gij ze misfchien gewoonlijk zaagt. Houd moed, arme ongelukkige! vrees niet voor dezen grijzen baard, fchrik niet voor dit hairen kled; 'er klopt een gevoelig hart onder. Wat het mijne is, is het uwe. Mijne hut en mijn hart ftaan voor iederen ongelukkigen open.

SELIMA.

Wie gij ook zijn moogt, goede menschen! gij verbindt

10 DE KLUIZENAAR OF FORMENTERA,

bindt aan u een dankbaar hart. Dat is alles, wat het lot mij overliet. (*De Kluisenaar en Fernando leiden haar naar de grasbank; zij rust zwaarmoedig met haar hoofd op haare hand.*)

DE KLUIZENAAR.

Houd moed, Meisje! de wegen der Voorzienigheid zijn duister en goed. Den mensch is het weeffel zijner lotgevallen onbekend; maar eene onzichtbare hand befliert den loop onzer dagen. Ó! Gewislijk, de Eeuwigte telde alle de haren op ons hoofd.

FERNANDO.

Houd moed, meisje! wij zijn reeds twaalf jaaren op dit eiland geweest; en, den Hemel zij dank! niet één avond gingen wij hongerig naar bed. Gij zult geen gebrek lijden. Een bed van frische biez en zagte mosch; ik zal u mijn wollen deken lenen. Vette melk, zoete oranjeappelen, sappige meloenen . . .

SELIMA.

Waar ben ik dan?

DE KLUIZENAAR.

Op het eiland Formentera, nabij de Spaansche kust.

SELIMA, met eene uitdrukking van vreugde.

De Spaansche kust? is die verre van hier?

DE KLUIZENAAR.

Maar weinige mijlen.

SELIMA.

Goede mannen! kunt gij mij niet derwaarts brengen?

B. de L.

JER.

FERNANDO.

Lief meisje! dat gaat zo niet. Onze gansche vloot bestaat in een' boot zonder roer, met een stuk zeil daaraan, waarmede wij in de kreek vischen.

SELIMA.

Zijt gijlieden dan de éénige bewoners van dit eiland?

FERNANDO.

De éénigen. Het eiland krielt van slangen; en 'er is hier ook niet veel te halen. Men waagt het niet ligt hier zijne hut opteflaan.

SELIMA, *tegen den Kluisenaar.*

En gij?

DE KLUIZENAAR.

De ongelukkige vreest geen slangen.

FERNANDO.

Wij hebben een goed geweten, meisje! dat is onze lijfwacht.

SELIMA.

Ach! dan mag ik nog minder bij u blijven.

FERNANDO.

Wel, wel, hij die zich zelven aanklaagt, is maar half strafbaar.

SELIMA.

Landen dan nooit schepen op dit eiland?

DE KLUIZENAAR.

Zelden of nooit.

FERNANDO.

Evenwel zijn wij hier niet geheel verlaten: jaarlijks be-

12 DE KLUIZENAAAR OF FORMENTERA,

bezoekt ons een eerlijke Turk; en dan wordt in de ze hut, hoe klein die ook zij, groot gala gehouden: dan halen wij onzen Maderawijn uit den kelder, en plukken onze beste vruchten in den tuin: dan sausen wij de spijzen met vrindschap, en versieren het nage-recht met vreugde. — Maar gij hoort mij niet, meis-je! houd moed! houd moed! gij zaagt, in de ver-lopen nacht, den hemel donker en treurig, en nu schijnt de zon weder. — Kom, droog uwe klederen in de zon; ik ga intusfchen, en slag een boentje, en kook een seupje voor u, zo als de prins van Asturi-en het niet op zijne tafel heeft.

DERDE TOONEEL.

SELIMA, DE KLUIZENAAAR.

DE KLUIZENAAAR.

Hoe bevindt gij u?

SELIMA, *genoeglijk*.

Beter, veel beter!

DE KLUIZENAAAR.

Hoe is uw naam?

SELIMA.

Selima.

DE KLUIZENAAAR.

Gij zijt eene Turkin?

SELIMA.

Uit Algiers.

DE

DE KLUIZENAAR.

Welk toeval heeft u aan deze kust gebragt?

SELIMA.

Mij bragt de liefde. Eerwaardige grijsaart! uw voorkomen boezemt het vreesagtige meisje vertrouwen in. Laat mij mijnen kommer in uwen boezem uitschudden! laat mij troost zoeken in den heiligen godsdienst, dien mijn minnaar mij zo dikwerf aanpreest. Zekerlijk zijt gij een Kristen?

DE KLUIZENAAR.

Ja, lieve Selima! ik ben een Kristen geboren: een vriend van ieder' braav' mensch, een beschermer van iedere opregte, schuldellooze ziel, zij leve in het klooster, of in het serail.

SELIMA, *zuchtende.*

Braaf en onschuldig was ik eenmaal!

DE KLUIZENAAR.

En zijt het nog; of uw zagts oog bedriegt mij.

SELIMA,

Ach! ik ben strafbaar! bergen liggen op mijn hart! ach! ik ben strafbaar! en echter heb ik maar één' misstap gedaan. Het geweten knaagt mij! jammer en elende volgen mij op de hielen, en echter heb ik maar één' misstap gedaan!

DE KLUIZENAAR, *zeer bewogen, by zichzelven.*

Maar één' misstap! ó! Hoe maakt dit zekere sluimerende gewaarwording in mij wakker! (*Tegen Selima.*) Spreek verder.

SE.

14. DE KLUIZENaar OP FORMENTERA,

SELIMA.

Ik ben mijn' vader ontvloten! (*Snikkende.*) Mijn' vader, die mij zo teder, bovenalles beminde, die den geringsten mijner wenschen vóórkwam, en die thans mogelijk, mij vloekende, zijne grijze haren uittrekt!

DE KLUIZENaar.

Bedaar! gij beeft.

SELIMA.

Vergeef de verwarring mijner zinnen! (*Zy poogt zich te herstellen.*) Mijn vader is een aanzienlijk man in Algiers. Toen wij de tijding ontvingen, dat de Spaansche vloot tegen onze stad in aantogt was, liep hij met twee schepen uit, om te kruisen. Niet lang na zijne afreis, bragt een zijner kanoneerboten gevangen Spanjaarden aan, die tot den arbeid in onze tuinen verdeeld werden. Onder deze slaaven was 'er één . . . een jongeling . . . Ach! zo had ik nog nooit een' gezien! — (*Vurig.*) De spade wierd in zijne hand een scepter, de slavenpij stond hem als anderen het purper, zijn oog, zijn mond, zijn hair . . . (*Zagt.*) Hebt gij ooit bemind?

DE KLUIZENaar *ziet zwaarmoedig naar de plaats van het marmeren gedenkteken.*

Ik heb bemind!

SELIMA.

Nu, dan verstaat gij mij?

DE KLUIZENaar.

Ik versta u.

EE.

SELIMA.

En gij verontschuldigt mij?

DE KLUIZENAAK, *zeer aangedaan.*

Ik verontschuldig u.

SELIMA.

En Allah zal mij ook verontschuldigen. Neen! de profeet kan dit hart niet straffen; het klopte voor den liefwaardigsten man, die zijn hard lot niet verdiend had, wiens ketens eenen slaaf, maar wiens oogen eenen sultan aanduiden!

DE KLUIZENAAK.

En wat deedt gij, om dit hart te bevredigen?

SELIMA.

Wat ik deed? Ik beminde. De tuinen van mijnen vader bloeiden schooner voor mij, de opgaande zon lagchte mij vrolijker aan; want ik beminde! ik was toegevend en vriendlijk omtrent mijne slavinnen, ik was deugdzaam en goedertieren; want ik beminde! en eindelijk, eene aangename zwaarmoedigheid sloop in mijn hart, mijn oog was dikwerf vochtig, mijn boezem geprangd; want ik beminde!

DE KLUIZENAAK.

En gij wierdt bemind?

SELIMA.

En ik wierd bemind! Ja, gewislijk! ik werd het nóg! Ik zou u gaarne verhalen, hoe wij elkander beminden; maar gij weet het reeds, niet waar? Het haast ons dan zo vol van allerlei aandoeningen! men ziet

16 DE KLUIZENAAR OP FORMENTERA,

ziet en hoort, men denkt en voelt niets dan het dierbare voorwerp zijner tederheid! en als men ook niet bij elkander is, en als men weder bij elkander komt, en als men van elkander scheidt . . . ach! als men van elkander scheidt . . .

DE KLUIZENAAR.

Spaar mij! (*Hij tracht zijne aandoeningen te verbergen.*)

SELIMA.

Gij zijt zekerlijk ook niet gelukkig!

DE KLUIZENAAR.

Vraag mij niet! mijn geluk is een voorlang gestorven vriend: gij moet mij zijnen dood niet herinneren. Ga voort hoe zijt gij uit Algiers gekomen?

SELIMA.

Op de vleugelen der liefde, in de duisternis van eene regenachtige nacht. Al juigchende droeg mij mijn geliefde, op zijne armen, aan boord van het admiraalschip; voor de eerste maal stond ik, zonder sluier, voor mannen van een vreemd land; ik sloeg mijne oogen neder en kuelde mijnen Pedro in mijne armen. Don Barcelo noemde mij de redster van zijnen vriend. Maar om dezen zijnen vriend in het krijgsumber niet door den angst en de aandoeningen eener vrouwe moedeloos te maken, beval hy mij, op een fregat over te gaan, dat vooruit naar Carthagena zeilde, en aldaar mijn minnaar af te wachten. Zo moesten wij van elkander scheiden! Verlang geen schilderij

derij van dit oogenblik der scheiding: het was bitterer dan de doodsangst van de verlopen nacht.

DE KLUIZENAAR.

En dit fregat? . . .

SELIMA.

Strandde aan deze kust. Honderden vonden hun graf in de baaren; mij alleen hield een straffend noodlot in het leven, om te wenen over het verlies van mijnen minnaar . . . over het verlies van mijnenouden vader! ——— (*Zij verbergt haar aangezicht.*)

DE KLUIZENAAR.

Zijt welgemoed, lieve Selima! kom te rug van de doling uws harten! Hij, die zijne onschuld redt, heeft niets verloren. Ik heb een' vrind in Algiers, een redelijk denkend, braaf en welmenend man, die mij jaarlijks pleegt te bezoeken; ik verwacht hem dagelijks. Aan dezen zal ik u vertrouwen: hij zal u in de armen uws vaders te rug brengen.

SELIMA, *angstig.*

Ach! neen, neen, goede grijsaart! ik had een' tederlievende vader; maar hij is een hard en onmededogend man omtrent ondankbaaren; en ik was een ondankbaar kind! Neen, gij kent de gestrengheid der mannen van onze natie niet. Ik wil bij u blijven — ik wil u dienen, zo verre het mijne krachten toelaten. — Nog leeft een straal van hoop in mijne ziel; ik ben zo dicht bij de Spaansche kust: de lucht, die

B

mijn

18 DE KLUIZENAAAR OP FORMENTERA,

mijn geliefde inademt, vloeit rondom mij! . . . Zonder hem, ach! zonder hem!

DE KLUIZENAAAR.

Wie zegt dat? Niet zonder hem: verlaat u maar op mijnen vriend! Hasfan Machmut zal . . .

SELIMA, *hem driftig in de rede vallende.*

God! welken naam noemt gij!

DE KLUIZENAAAR.

Hasfan Machmut. Kent gij dien man?

SELIMA.

Hasfan Machmut is mijn vader! (*Tusschenpozing.*)

DE KLUIZENAAAR *ontbloot zijn hoofd, en ziet met aandoening naar den hemel.*

Hemel! uwe wegen zijn duister; maar zij zijn ook goed. En gij aarzelt, meisje? Ik zal u aan uwen vader wedergeven.

SELIMA, *hem te voet vallende.*

Bij alles wat u heilig is! doe het niet! verberg mij! verberg mij!

DE KLUIZENAAAR, *haar opheffende.*

Ongelukkige verblinde! wat vordert gij van mij? Bedenk, hoe uw vader verkwijnt onder het gevoel der smarte, welke uw gemis hem veroprzaakt!

SELIMA.

Ach! ik zie hem, dunkt mij; dien dierbaaren! Hoe wringt hij hopeloos zijne handen! zijn klagtoon klinkt reeds in mijne ooren! maar . . .

DE

DE KLUIZENAAAR.

Ja, stroomen van traanen vlosijen gewislijk langs zijne wangen! Ga, dochter! droog deze traanen af.

SELIMA.

Ieder' traan wil ik boeten; maar ze afdrogen kan ik niet! Liefde! ô Liefde! waartoe hebt gij mij gebragt!

DE KLUIZENAAAR.

Ga, Selima! vlieg in de armen van uwen geliefden vader, lenig zijne smart; zijn teder vaderhart zal zich over zijn berouwhebbend kind ontfermen! Hoe dikwerf heeft hij mij van zijne Selima, zijne braave, gehoorzaame dochter, den éénigen troost zijns ouderdoms, verhaald! en dat was Selima? dit onverzeelijk meisje?

SELIMA *verbérgt haar aangezicht.*

Gij verbrijzelt mijn hart!

DE KLUIZENAAAR.

Verbrijzelen kan ik het, maar niet bewegen.

VIERDE TOONEEL.

FERNANDO, DE VORIGEN.

FERNANDO, *in de deur der huť.*

Kom in, meisje! het water kookt, het hoen is in de pot, de biezen zijn opgeschud, de kamer is geveegd, te tafel gedekt, de glazen zijn gespoeld, en het gantsche huis is met frische bloemen bestrooid; dat doen wij anders maar op den eersten Paaschdag.

B 2

Zijt

DE KLUIZENAAAR, *glimlagchende.*

Zijt gij dol, Fernando? (*Tegen Selima.*) Kom, Selima! volg mij in mijne stille kluis: daar zult gij weder bekomen, daar zult gij uw' geest losrukken van de treurige beelden, die hem benevelen, daar zult gij de ontweken hoop wedervinden in het herdenken aan uwen pligt.

SELIMA, *langzaam opstaande.*

Mijne voeten wankelen — mijn hoofd is zwaar..
 ô! Waarom spoelde gij mij aan land, nijldige baren?
 ô! Waarom wekte gij mij uit mijne gelukkige sluimering, wreedaartige mannen? (*Zij strompelt, op den Kluisenaar leunende, naar de hur.*)

V I J F D E T O O N E E L.

FERNANDO, *alleen, hen naziende.*

„Zijt gij dol, Fernando? — Wel, dat juist niet; maar iets moet 'er echter met mij voorgevallen zijn; want waarom zou ik anders bloemen gestrooid hebben, daar ik zulks alleen op den eersten Paaschdag pleeg te doen? En waarom verrichtte ik heden meer in één uur, dan anders in drie dagen? ô! Het wordt een' mensch zo raar aan het hart, als men, na twaalf jaaren, wederom een meisje ziet. — Vrouwen! vrouwen! wilt gij onze onbestendigheid aan banden leggen, maakt u dan zeldzaam! — Wat zou ik doen? Meeuweneijeren zoeken? — Neen, dat duurt mij te lang. Naar beneden, in de kreek? — Neen, dat is

is te verre. — Maar als zij, in het vervolg, met mij eijeren zegt, en met mij naar de kreek ging, dan zou het niet te verre zijn! Wat een mal denkbeeld! ik wordt 'er waarlijk geheel warm van. (*Hij gaat in de hut.*)

Gezang van roeiende slaaven achter het tooneel; eerst van verre en dan telkens nader.

Triomf! Triomf! der Kristnen bloed
Wierd door held Haslans zwaard vergoten!
Hij jaagt den schrik in 's vijands vlooten,
D ar alles bukt voor zijnen heldenmoed!
Hi, Muzelmannen! zingt victorie!
In plaats van 't kruis, prijke eens de halve maan
In elke wapperende vaan,
Tot Mahomets en onze glorie!

Z E S D E T O O N E E L.

De sloep komt aan land; DON PEDRO en PEDRILLO stappen aan wal. De sloep keert te rug.

PEDRILLO.

Dat hen de duivel hale! Eeuwig lolt dat vee van Mahomet! Een vroomer pelgrim heeft mij verzekerd dat de vent een leugenprofeet was. Dan verbood hij den wijn, dan nam hij drie vrouwen, dan was hij zo fijn als een klopje, dan weer zo grof als een muilëezeldrijver! Kijk, hij zou mijn profeet niet wezen; dat denk ik!

B 3

P R.

22 DE KLUIZENAAR OF FORMENTERA,

PEDRO, *die langzaam voorttreedt.*

Wat was ik! en wat is van mij geworden!

PEDRILLO.

Mijnheer! gij waart luitenant van de vloot, en thans reist gij, als passagier, op eene Turksche galei.

PEDRO.

Geen ontijdige scherts, als ik u verzoeken mag.

PEDRILLO.

♠ Gij hebt maar te bevelen; maar met uw welnemen, mijnheer! eene scherts kan nooit ontijdig zijn; eene scherts verwekt lagchen: lagchen is eene uitdrukking van vreugde; vreugd behoort tot de menschelijke gelukzaligheid; gelukzaligheid komt nooit te onpas: dierhalven kan eene scherts nooit ontijdig zijn. (*Pedro werpt zich, al zuchtende, op de grasbank.*) Ziedaar! al weér een zucht. Ik geloof waarlijk, mijn lieve heer! dat gij van zuchten leeft. Gisteren avond liet gij het gewenschte gebraad van den verwenschten zeerover onaangeroerd voorbijgaan, schoon hij u, op zijne wijze, recht vrindelijk nodigde.

PEDRO, *zonder naar Pedrillo's gefrap te horen.*

♠ Noodlot! de kerk van mijn lijden is vol ten boorde vol! In kommer geboren, in elende opgekweekt, een vader- en moederlooze wees, en nu nog beroofd van de heiligste rechten der menschheid . . . ♠ Noodlot! de kerk van mijn lijden is vol! Ach! waarom werd ik tot ridder geberant! waarom voelde ik reeds vroeg

vroeg het heldenvuur in mijne aderen woelen! dubbel
voel ik nu wat ik verloren heb . . . Vrijheid! vrijheid!
ontschatbaar goed! waarom vergiftigden de liefde en
de eer het zoet mijns levens! ô Sellana! dat gij mij hoordet!

PEDRILLO, *die intusfchen eens hier en daar rond-
gezien heeft.*

Gintsch is een dicht bosch, en daar een diep hol;
ik zou, onder verbetering, wel durven raden dat wij
ons beenen maakten, en wip! in het bosch, of in
het hol. Wij lijden een paar dagen honger, totdat
wij bemerken, dat de zeerover weer onder zeil gegaan
is, en dan zoeken wij gelegenheid om naar Spanje
te komen.

PEDRO.

En zou ik dus het vertrouwen, dat hij in mijn
woord van eer stelde, dus de goedheid en foegevens-
belonen, waarmede hij mij boven anderen behandelde.

PEDRILLO.

Wel, hij is maar een Turk.

PEDRO.

En al ware hij een Heiden, hij was onze overwin-
naar en bleef mensch.

PEDRILLO.

Ja, een zeer menschlievend mensch bij mijne arme
ziel! dat heeft hij bewezen, daar hij ons scheepsvolk
eerst liet ontwapenen, en toen in de pan hakken.

PEDRO.

Deze wreedheid blijft mij zelven geheel onbegrijpelijk :

B 4

zij

24 DE KLUIZENAAR OP FORMENTERA,

zij stemt niet met de edelmoedigheid overéén, die uit zijne oogen straalt. Maar nog onbegrijpelijker is het mij, waarom hij ons juist verschoonde.

PEDRILLO.

Om ons nog eens naar Algiers te slepen, en het slaavenwambuis te laten aantrekken. Wij zijn jong en welgespierd: wij zullen moeten hakken en graven, en zaaijen en planten, en de rupfen uit de boomen zoeken, en het onkruid ultrooijen . . .

PEDRO.

Zwijg! dan zou hij mij niet met die achting behandelen, welke met de waardigheid eens ridders overéénkomt.

PEDRILLO.

Lokaas! neen, mijnheer Pedro! mijn raad is de beste. Kom, ik bid u, gintschheen maar; waartoe toch dat eeuwig talmen?

PEDRO.

Ik heb mijn woord van eer gegeven.

PEDRILLO.

Wel, dat zou wat fraais wezen! neen, bij zulk een' Turkschen hond is men aan niets gehouden.

PEDRO.

De eer getrouw te blijven is een gebod, dat in ons hart geschreven is. Voor mij is het verlies der eer verschriklijker dan het verlies des levens.

PEDRILLO.

Nog fraaijer! Wat is dan de eer? Ik smaak, ik
voel,

voel, ik zie, ik riek haar niet. Zeg mij dan toch wat is zij voor een ding?

PEDRO.

De eer . . .

PEDRILLO.

Nu? . . .

PEDRO.

Is . . .

PEDRILLO.

Wat is zij?

PEDRO.

Geen ding voor een' laag, laffen kaerel: zij is voor u te hoog.

PEDRILLO, met een' open mond.

Te hoog? — Hoor eens, mijnheer! als de eer bestond in veilig te zijn, geloof mij, dan zou ik voor niemant in de waereld in eergierigheid willen onderdoen; maar nu zij het tegendeel schijnt te wezen, wel . . . ik houd 'er maar nietmetal van. Ach! ware Pedrillo maar in zekerheid! (*Men hoort Turksch muzijk van verre.*) Hemel! daar hebben wij het al! daar komt hij reeds! Mijn lieve heer! nog is het tijd om te lopen.

PEDRO.

Zwijg, schurk! hebt gij mij ooit zien lopen?

26 DE KLUIZENAAAR OF FORMENTERA,
ZEVENDE TOONEEL.

(De sloep komt aan land.)

HASSAN *stapt aan wal*; PEDRO; PEDRILLO
verbergt zich, zodra hij Hassan ziet.

HASSAN.

Nu, hier ben ik. Zijt welgemoed, jongeling! De
lucht uws vaderlands waait van gintsche kust.

PEDRO.

De slaaf moet vergeten dat hij een vaderland had.

HASSAN.

Overal waar gij vrienden vindt, daar gaat het u wel;
en waar het u welgaat, daar is uw vaderland. Jong-
eling! ik zou uw vriend kunnen wezen.

PEDRO.

Maar ik niet de uwe.

HASSAN.

Trotsaart! . . . hebt gij vergeten dat uw leven
van mijnen wenk afhangt?

PEDRO.

Klopt mijn hart daarom sterker? Zie ik u daarom
minder onbescroomd onder de oogen? Waarom hebt
gij mij verschoond? Waarom wilt gij mij meer mis-
tellen dan anderen? Slavernij is erger dan de dood!

HASSAN.

Hoor, jongeling! ook u zou ik aan mijne recht-
vaardige wraak opgeofferd hebben, hield ik u niet
voor

voor eenen van die weinige edelen, die men onder alle natiën vindt. — Toen wij, boord aan boord, vochten, en gij, met vlamrende oogen, door de reijen mijner Muzelmannen woedende heendrongt, terwijl uw fabel den veggende nederstiet en den verminkten verschoonde — toen, jongeling! toen hebt gij mijn hart gewonnen. Het noodlot maakte mij tot uwen overwinnaar; uwe onverschrokkenheid, uw heldenmoed maakte mij tot uwen vriend. Grootmoedige Spanjaard! ziedaar mijne hand!

PEDRO.

Weg! zij driipt van het bloed mijner broederen.

HASSAN.

O! Dit bloed Rome over hem, die Hasfens dochter roofde! (*Pedro deinst verbaasd te rug.*) Mensch! hoe ziet gij mij zo verwilderd aan? Gij houdt mij voor een' barbaar; gij zijt gehecht aan de vooroordeelen uwer natie. Gij Europeëanen fiddert, wanneer gij den naam van Algiers hoort; gij beeft, wanneer gij onze vlag ziet; en in Algiers wonen echter ook deugd en grootmoedigheid; en Hasfan Machmut is ook een mensch, met warm gevoel voor eer en schande, voor liefde en wraak.

PEDRO.

Van het laatste gaaf gij bewijzen.

HASSAN.

Die gaf ik; en wie van u waagt het mij wreed te noemen? Gij beschaafde barbaaren! is het onschuldige bloed al opgedroogd, waarmede gij eens, in
Mexi.

Mexico, de velden bevochtigde? Wat deden u die elendige slagoffers uwer gierigheid en uwer heilige krankzinnigheid?

PEDRO, *driftig*.

Wat deden u mijne broeders? Waten zij niet overwonnen? Hadden zij hunne wapenen niet weggeworpen? Waren zij niet weerloos? geboeid? Schaam u, Hasfan!

HASSAN.

Hoor, mensch! ik had eene dochter. Zij wierd mij van eene vrouw geboren, die ik teder lief had. De moeder stierf. Ik kon niet wenen; maar mijn hart wilde uit mijn' boezem springen. Het kind lagchte mij telkens aan, en lagchte juist zob als de moeder; dit hield mij in het leven. Het meisje wies voorspoedig op, en wierd schoon en goed, even als haare moeder, zij was mijne éénige vreugd, mijn éénige troost. — Had ik maanden lang omgezworven, in strijd met stormen, baaren en menschen, en wierp ik eindelijk mijn anker in de haven, dan huppelde zij mij altoos zo vol liefde te gemoet, en lagchte iedere kreuk uit mijn gelaat. — Let wel, Spanjaard! voor weinige weken kwam ik te rug; ik wierp het anker in de haven, en niemand kwam mij te gemoet; ik zag naar het traliwerk van mijn serail, en niemand zag naar beneden; ik kwam in mijn huis — daar wierp zich een slaaf, al bevende, voor mijne voeten — ach! Selima was ontvloden!

P E.

PEDRO, *zeer aangedaan.*

Ach!

HASSAN.

Een uwer landslieden, dien mijne kanoneerbooten gevangen gemaakt hadden, wien de opziener mijner slaaven de boeien verligte, dewijl ik hem menschelijkheid had aanbevolen, die van mijne tafel gespijsd en gedrenkt werd, die geen wacht had dan zijn eigen eer — die schaakte mijne dochter, maakte haar ontrouw aan haaren pligt, voerde haar uit haar' vaders huis, en bedekte mijne grijze haren met verdriet en schande. Over hem kome het bloed uwer broederen! over hem komen de heete traanen eens gehoonden vaders! over hem kome de wraak eener verleide onschuld! dat hij in de armen van den wellust den vloek hore, dien Hassan Machmut, als vader en mensch, over hem uitspreekt!

PEDRO, *buiten zichzelf.*

Houd op!

HASSAN.

Nu, jongeling! ben ik nog de wreede Algerijn, die tot tijdverdrifft zijn' fabel in bloed doopt? Of zou de warme Afrikaan minder gevoelen, wanneer men hem het hart uit den boezem scheurt? Mensch! ware het meisje uwe minnares geweest, gij zoudt vermoord hebben, zolang nog één spier in uwen arm gespannen geweest ware. Zijt gij stom geworden? Verdedig, zo gij kunt, de daad van dien eerloozen!

PE

PEDRO.

Jeugd en liefde . . .

HASSAN.

Die verdedigen alleen mijne Selma, dat onervaren meisje van vijftien jaaren: niet een ridder, die met don Barcelo voor Algiers kwam, om sabels te horen kletteren en kogels te horen fluiten.

PEDRO, ter zijde.

Mijn geweten gloeit op mijne wangen! (*Fernando treedt uit de hut: Hasfan ziende, roept hij verbaasd: Hasfan! en keert schielijk terug.*

HASSAN.

Nu, waarom loopt de gek heen? Vlugt dan alles voor Hasfan, sedert zijne dochter hem ontvlugte? — Edele Spanjaard! nog één woord! uwe ziel verbergt iets, ik weet niet wat. Is het haat, of liefde? het is hetzelfde! Hasfan Machmut dringt niemand zijne vrindschap op. Jonge held! thans spreekt uw vijand met u. Gij schonkt aan twee mijner verminkte Muzelmannen het leven, en kunt mijn slaaf niet zijn. Gij zijt vrij! wij zijn op het eiland Formentera; wij zijn aan de Spaansche kust. Mijn sloep zal u op Ivica aan land zetten, en vandaar kunt gij gemakkelijk in uw vaderland te rug keren.

PEDRO omhelst hem vuriglijk.

Hasfan!

HASSAN.

Eindelijk klopt dat trotsche hart tegen het mijne.
Mijn

Mijn zoont! trek heen naar uw vaderland! veelligt hebt gij een' vader, die om uw verlies zijne handen wringt. Ga! werp u in zijne armen, en zeg hem dat Hasfan Machmut, wien men zijne dochter ontnam, hem zijn' zoon wedergeeft. (*Hij gaat in de hut.*)

A G T S T E T O O N E E L.

PEDRO; PEDRILLO, die uit zijn' schuilhoek komt.

PEDRO, *Na eens wijl stilgezwegen te hebben.*

Waarom beeft, waarom fiddert gij, Kristen? Deze edele man, wien gij, tot dank voor zijne weldaaden, de vreugd zijns ouderdoms ontroofde, is maar een Mahomedaan, een rover: iedere bedelmonnik spreekt u van de zonde vrij. Pedrillo! is dat Kristelijk gedacht?

PEDRILLO.

Waare Kristenpligt, mijnheer! wij keren naar Spanje te rug; het meisje wordt gedoopt; wij redden eene ongelukkige ziel; brengen eene ketterin in den schoot der waare moederkerk, daar zij, zonder ons, voor tijd en eeuwigheid verloren zou zijn, en wij bereiden ons dus eene goede plaats in den Hemel. Ik heb eens van een' kapucijn gehoord dat een Turk eigenlijk geen mensch, maar een dier is, ten minsten zulk een mensch, dien men vrij als een dier mag slagten. — dat 'er' terstond absolutie is voor iemant, die een' Turkschen sultan den dolk in den borst stoot, dewijl de vent niets anders dan een aartskenner is, die zich da-

dagelijks in verboden wellust blaadt; ja dat 'er zelfs niets aan gelegen zou wezen, al bragt men de gantsche Ottomannische porte om hals. Wat zegt gij daarvan? Dat is kapucijnenfilosofie!

PEDRO.

O! Dat het slechts de taal van het gemeen en der kapucijnen ware! — Ontwaak, Pedro! gij hebt eerloos gehandeld! gij schaamde u de daad niet: schaam u nu ook de bekendtenis niet. Ontwaak, Pedro! beef! de wraak volgt u op de hielen! aan de voeten des beledigden, stervende, zijne misdaad te boeten, is beter, dan de gedurige wroeging van een schuldig geweten! denk ook, dat hij mensch en vader is; beiden waren eerder dan de Kristen. Ik ben verplicht, mij aan hem de ontdekken.

PEDRILLO.

Met uw verlof, mijnheer! stel deze schoone ontdekking ten minsten zolang uit, tot Hasfans sloep uwen onderdanigsten knecht op Ivica aan land gezet heeft. Gij moogt uwe huid ter markt brengen; maar zou ik mij, om uwe verliefde schelmstukken, levendig aan het spit laten steken?

NEGENDE TOONEEL.

FERNANDO, *die uit de hut komt*, DE VORIGEN.

FERNANDO.

Kom in, vreemdeling! een kluizenaar, uw landsman,

man, biedt u zijne hut aan. Alles wat tuin en kelder vermogen zal de goede wil u opdischen.

PEDRILLO.

Een beleefd man, waarlijk! Maar de goede wil en een hongerige maag zijn zelden groote vrinden. Laat eens horen wat gij zo al in uw' kelder hebt.

PEDRO.

Zwijg! — Goede oude! zijt gij de bewoner dezer hut?

FERNANDO.

De medebewoner, ja. Sedert twaalf jaaren deel ik hier in het lot van mijnen ongelukkigen heer, dien kommer en elende naar deze woestenij dreven.

PEDRO.

Uit welk land zijt gij? Hoe heet gij? Wat dwong u om deze woning der slangen tot de uwe te maken?

FERNANDO.

Wij zijn Spanjaards. Het is nu agttien jaaren geleden, dat wij ons vaderland verlieten. Zes jaaren hebben wij rusteloos de vier werelddeelen doorkruist; mijn arme heer zocht rust, maar vond ze niet; hij zocht den doód, maar vond dien niet. Afkerig van de menschlijke samenleving, vlood hij eindelijk naar deze verschriklijke woestenij, waar zelfs de slangen, waarvan het hier grimmelt, uit medelijden, of uit wreedheid, hem verschonen. Ik wenschte u meer te mogen zeggen.

C

22

PEDRO.

Ik prijs u zwijgen. Maar gij?

FERNANDO.

Ik, mijnheer? Ik kon niet besluiten, om mijnen ouden heer te verlaten, daar hem alles verliet. Ik was een hulpeloze wees, toen hij mij in zijn' dienst nam: ik wil bij hem blijven, tot onze lieve Heer hem, of mij, tot zich roept.

PEDRO reikt hem de hand toe.

Ik verheug mij dat ik uw landsman ben. Maar hoe komt gij aan kennis met den Turk?

FERNANDO.

Ó Mijnheer! hadden wij dezen Turk niet, dan waren wij al lang van honger gestorven. Het is nu tien jaaren geleden, dat hij voor de eerste maal aan deze kust landde, om verscht water in te nemen. Zonder het gevaar te kennen, verwijderde hij zich van zijn volk, begaf sig naar ginsche vakte, en wierd, onverhoeds, door eene verferbrilijde laag vervolgd. Mijn heer, die juist uit het bosch kwam, had het geluk zijn redder te worden; en die oogenblik was het eerste heugter sedere vriendschap. De Kristen vergat den Turk, de Turk vergat den Kristen beiden beminden den mensch. Hiasan kent de geschiedenis van mijnen ongelukkigen heer. Hij zou deze hut reeds lang tot een paleis gemaakt hebben, wanneer mijn heer meer wilde aannemen dan hij nodig heeft om zijn elendig bestaan voort te slepen. Doch — vergeef den ouden
snap-

snapper! — Kom in, vriendeling! ik heb eenige verversching gereed gemaakt; mijn heer wacht u met het ontbijt.

PEDRILLO.

Ik verkies alleen te wezen . . . Ik wil mijn hart wat lucht geven! . . . ~~Wassan~~ . . . Vrijheid . . . Vaderland . . . Liefde . . . Eer . . . Hemel! help mij kampen! (*Hy wil heen gaan.*)

FERNANDO.

Waarheen, jongeling? Ik waarschouw u.

PEDRILLO.

Zouden de slangen, meent gij, meer medelijden met mij hebben dan met uwen ongelukkigen heer? Of denkt gij dat de beet van eene slang smartelijker is dan die van het geweten? (*Hij gaat naar de plaats, waar het gedenkteeken staat.*)

TIENDE TOONEEL.

PEDRILLO, FERNANDO.

PEDRILLO.

Laat hem gaan! de menschen heeft zijne eigen grillen. Onder ons! hij heeft een' schampschot van zijne Marsenpan bekomen, en sedert dien tijd — gij verstaat mij. — Maar laat ons van gewigtiger dingen spreken, kameraad! Ik heb onlangs een' schot in mijn maag gekregen, die zo reuk geureerd is, dat ik telkens eten moet. Gij sprek van ontbijt.

C 2

FER-

FERNANDO.

En ik zal woord houden.

PEDRILLO.

Ook heb ik u met een enkel woord van een' kelder horen spreken.

FERNANDO.

Recht zo.

PEDRILLO.

Zijt gij hier misschien zoveel als keldermeester?

FERNANDO.

Dat kon wel wezen.

PEDRILLO.

Deelt gij ook eenen dorstigen landsman een' dronk mede?

FERNANDO.

Waarom niet? als hij 'er mij beleefd om vraagt.

PEDRILLO.

Ó! Als het daarop aankomt . . . (*Hij neemt zijn hoed af.*) Uw landsman *Don Pedro los Burgos los Patados el volitla magno ventoso* verzoekt u zeer beleefd om eenen dronk.

FERNANDO.

Hebt gij anders geen naamen?

PEDRILLO.

Ó Ja! als ik geen dorst heb.

FERNANDO.

Uwe familie is eene der aanzienlijksten in gantsch Spanje. Ik heb veel gehoord van de *Magno ventoso's*.

PEDRILLO.

Dan hebt gij meer gehoord dan ik. Luister eens, mijn

mijn vrind! ik heet eigenlijk Pedrillo; ik weet wie mijne moeder was; maar mijn vader is mij onbekend; en wat bekreun ik mij over den adeldom! de wijn smaakt ons daarom niets beter, en de eetlust is daarom niets grooter.

FERNANDO.

Nu, een oogenblik geduld; ik zal terstond weder bij u zijn. (*Hij vertrekt.*)

PEDRILLO, hem naroepende.

Gij behoeft u juist niet te overladen; ik ben een zeer matige drinker: drie of vier flessen zullen toereikende zijn om den eersten dorst te stillen. (*Op zijn' buik slaande.*) Verheug u, aardfche tabernakel! sedert vijf weeken hebt gij verfteende beschuit en levend water voor lief moeten nemen: het einde van uw lijden nadert. (*Naar het bosch ziende.*) Maar mijn arme heer! wie weet aan welken lintworm hij reeds zijne dapperheid getoond heeft! Mijnenhalve! als de slangen hem voor ontbijt gebruiken, is het mijne schuld niet; en wel bezien, was dat altoos nog beter dan den Don Quichot te spelen, en het den ouden Hasfan onder den neus te wrijven, dat wij hem de kool gestoofd hebben. (*Fernando komt te rug met twee flessen wijn, en iets tot ontbijt.*) Zijt gegroet, gij bloem der keldermeesters! gij kroon der Spaansche gastvrijheid! vergun mij een' teug uit deze welriekende, geest en levenscherkende fles, om mijne drooge spraakdeelen tot uwen lof vochtig en glad te maken. (*Hij drinks en eet, spreekt, ge-*

C 3

du-

38 DE BLUIZENAR, OF FORMENTERA,

durende die toeeel. immer met een volten mond, en drinkt de beiden flazen uit.)

FERNANDO,

Zonder complimenten!

PEDRILLO.

Recht zo, mijn vriend! weg met die Spaanfche etikette!

FERNANDO,

Welk een toeval voerde u op dit eiland?

PEDRILLO.

Een allerliefst toeval, bij den heiligen Stephanus het toeval heet Hasfan Machmut, en gelykt zo volmaakt naar een' Algierschen kaper, als mijn neus naar Pedrillo's neus.

FERNANDO.

Vanwaar komt gij?

PEDRILLO.

Te drommel, kameraad! wij komen van de expeditie tegen dat verwenschte roofnest, dat wij moesten bestormen, even als of 'er het heiligste overblijfsel der kerke, in besloten ware. Wij namen voor een jaar dienst, dewijl wij meenden, dat het nog lang vrede zou blijven; en op dat tijdstip moest de eene of andere kwelgeest zijne allerkristelijkste majesteit het ons werp inblazen, om eene Kristelijke vloot tegen opkristelijke rofsen in zee te zenden, om ons, door gloeiende kogels, uit de waereld te laten knikkeren. Wat kon men 'er aan doen! Wij namen het hartbrekendst affcheid van onze Donna's, lieten zijte traanenvloeden, langa

langs onze wangen stroomen, hingen liefdetekens om onze halzen, en, stapten aan boord. — — — 61 Mijn vriend! welk een leeuwenmoed, welk een beerenhart, welk een hondenrag, beheert 'er niet toe, ondieglijke ongemakken te verduren! geen *ragout fin*, geen *fricassée*, geen gebraden heentje, geen podding, Neen; op zijn best, een stuk pekelvleesch, dat met den sabel moet doorhakken, gedroogde erwten, en spek, waarmee ik, in Madrid, mijne schoenen futeer!

FERNANDO.

Arme Pedrillo! het is wonder, dat gij nog leeft!

PEDRILLO.

Ja, wat doet men niet om de eer!

FERNANDO.

Gij hebt u dan, waarschijnlijk, lauweren bevochten?

PEDRILLO.

Wat lauweren! daarvan kan mijn buik niet vol worden. Neen, kameraad! maar evenwel, wanneer de Koning mij niet ten minste de *Calatrava*-orde en een deel van landgoederen naar den kop slijt, moet ik u maar zeggen dat 'er geen gerechtigheid in Spanje meer is.

FERNANDO.

Vermoedelijk hebt gij het een of ander Algiersch schip veroverd?

PEDRILLO.

Dat niet,

FERNANDO.

Of gij waart de eerste bij het stormloopen?

C 4

P E.

PEDRILLO.

Dat ook niet.

FERNANDO.

Of gij wierdt bij deze of geene schermutseling zwaar gekwetst?

PEDRILLO

Niets minder dan dit.

FERNANDO.

Of gij wist de bomben met eene bijzondere behendigheid in de stad te werpen?

PEDRILLO.

Geenszins.

FERNANDO.

Of gij hebt als spion gewichtige diensten gedaan?

PEDRILLO.

Geheel en al niet.

FERNANDO.

Nu, wat hebt gij dan gedaan?

PEDRILLO.

Ik? — Ik heb honger en dorst geleden, ik heb gefidderd en gebeefd. Gloeiende kogels hebben genoegzaam iedere beet, die ik in mijn' mond stak, bitter gemaakt; ik heb gestreden tegen Heidsche monsters, Turken en Mooren, kogels en sabels, water en vuur! Zelfs op een' tijd, dat ik met de graagste maag van de waereld, zonder kwaad te vermoeden, in de kombuis stond, sloeg mij een verwenschte kogel mijn' kalfsbout uit de hand, terwijl ons wijnvat aan spaanders gescho-

ten

ten wierd, en ik de zoete hoop mijner steeds drooge keel langs den grond zal spoelen!

FERNANDO.

En daarvoor denkt gij de *Calatrava*-orde te bekomen?

PEDRILLO.

Waarom niet? De grootste officiers hebl en hetzelfde gedaan. En, bovendien, ben ik met mijn heer gevangen genomen. Wij hebben vier weeken rijst moeten kaauwen, en geen druppel wijn te zien gekregen. Mijn beschermengel hielp ons eindelijk uit de ongelgenheid. Don Barcelo deed den schrandersten zet van de waereld, en brak de belegering op. Ik zag met de hartlijkste blijdschap het anker ligten, en zat reeds, in den geest, recht tegen over de vleeschpotten van mijn vaderland, toen eensklaps een onvrindelijke storm ons schip van de vloot verwijderde. Eindelijk zou alles nog goed gegaan zijn; wij zouden den weg naar huis wel alleen gevonden hebben, had de drommel ons den Algierschen zeehond niet op den hals gezonden, van wien men niet gemakkelijk ontslagen kan komen.

FERNANDO.

Dankt den hemel, lieve landslieden! dat gij in zulke goede handen gevallen zijt. Hasfan Machmuth bezit een eerlijk en gevoelig hart.

PEDRILLO.

Een zonderling soort van gevoel, bij mijne arme ziel! met het gevoeligste hart van de waereld liet hij 's anderendaags de gansche equipage over den kling

42 DE KLUIZENAAR op FORMENTERA,

springen; en ook wij zouden, in dit strijk gezelschap, naar de Elyseefche velden gereisd zijn, had ik niet, door dapperheid en heldenmoed, onder het gevecht zijn hart gewonnen, zo als hij mij, voor weinig oogenblikken, nog zelf verzekerd heeft.

FERNANDO.

Heeft hij?

PEDRILLO.

En had ik niet twee ontwapende Turken het leven geschonken.

FERNANDO.

Deedt gij dat?

PEDRILLO.

Ja, kameraad! dat deed ik, zo waar als deze fles leeg is! En, daar gij mij nu zo gul en gastvrij gespijdel en gedronkt heb, zo vergun mij, vriend! ... *(Hij legt zijne hand op Fernando's schouder)*, dat ik u eene uitgemaakte waarheid ontdekke.

FERNANDO.

Die ik gaarne wil horen.

PEDRILLO.

Gij zijt een gek!

FERNANDO.

Heer Don Pedro Magro Ventes!

PEDRILLO.

Een aartgeek!

FERNANDO legt zijne hand op.

Die ook vaisten heeft.

PE-

PEDRILLO.

Hoor eens, kameraad! zeg mij, hoe kunt gij aanspraak maken op een grein gezond menschenverstand, en op Formentera wonen, in die verruchte slangenstaf?

FERNANDO.

Kaerel! dat verstaat gij niet, dat voelt gij niet.

PEDRILLO.

Neen, ik heb wel een goede maag; maar slangen kan ik niet verdragen.

FERNANDO.

Ó! Uit liefde voor mijn' goeden meester reis ik tot aan het andere eind der waereld, wees ik slangen noch draaken, sterf ik weltevreden, onder de felle martelingen.

PEDRILLO.

Neen, bij den heiligen Holofernes! sterven is mijne zaak niet, en met vuur spuwende draaken is ook geen geksteek.

FERNANDO.

Gelden dan de pligten van dankbaarheid niets bij u?

PEDRILLO.

Wat raakt mij een ander? Ik leef voor mij-zelfen.

FERNANDO.

Veel menschlijker gevoelt de Algerijn, wiens hart door medelijden bewogen werd om u, ondankbaare! het leven te schenken.

PEDRILLO.

Hij is een gek, gij zijt een gek, en gij zijt hier, op Formentera, allen gekken onder elkander. (*Beiden vertrekken.*)

Einde van het eerste bedrijf.

TWEE.

44 DE KLUIZENAAR OP FORMENTERA,
T W E E D E B E D R I J F.

E E R S T E T O O N E E L.

PEDRILLO, dronken, met eene wijnfles onder den
den arm, waaruit hij den laatsten teug neemt.

Hoeveel zou het rijk van den koning van Spanje
wel moeten kosten? Als hij wil, betaal ik hem ter-
stond honderdduizend millioenen, en dan laat ik alle
de straten van Madrid met piasters beleggen, dan
sluit ik mij op, drink braaf Malagawijn, eet voor
twaalf, vermaak mij als een sultan, en laat hem land
en stad regeren, die daar lust in heeft! — Dat
regeren is toch een wonderlijk ding! op mijne eer!
ik zou de gantsche waereld kunnen regeren, zo ligt
komt het mij voor. Ik heb wel nog nooit een' onder-
daan gehad dan mijn' Fidel; maar Fidel en een ko-
ningrijk — wel nu, of ik een koningrijk, of mijn Fi-
del scheer, dat komt op hetzelfde uit. *(Hij tuimelt op
de grasbank neder, en spreekt de laatste woorden half sla-
pende.)* Mijnheeren slangen! lieve lintwormen! weest
zo goed, en laat mij ongeschoren: ik ben een vreem-
deling op dit eiland.

T W E E.

T W E E D E T O O N E E L.

FERNANDO, *die SELIMA naar zich toe trekt;*
beiden komen uit eene achterdeur, die ook
aan de hut is. PEDRILLO.

FERNANDO.

Kom, meisje! zij zitten aan tafel, drinken en spreken met elkander, en horen ons niet.

SELIMA.

Ach! mijne voeten wankelen! hoe bitter boet ik dien eersten teug uit den kerk der liefde!

PEDRILLO, *half slapende.*

Teug? — De fles is leeg; ik heb geen droppel meer.

FERNANDO.

Laat dat eeuwige o! en ach! toch varen; zijt maar getroost, en volg mij.

SELIMA.

Eenmaal van wellust dronken, en nu zo diep vernederd!

PEDRILLO.

Zegt gij dat ik dronken ben?

FERNANDO.

Volg mij in het gintsche hol: daar kan ik u het best bewaren.

PEDRILLO.

Hartlijk dank! ik ga van mijne plaats niet af.

FERNANDO, *tegen Selima.*

Volg mij!

PEDRILLO.

Ik wil niet.

FER.

FERNANDO, tegen Selima.

Kom, voort!

PEDRILLO.

Ik mag niet.

FERNANDO.

Zwijg, dronken zwijg! (Tegen Selima.) Wikkel u in
twee sluijer, en verlaat u op mij.

SELIMA.

Vader! vader! hebt gij mij vergeving geschonken!
spreek geen vloek uit over uwe dochter! Ach! ik kan
niet ylugten! waar verberg ik mijn aangezicht!

PEDRILLO.

Welk een helsch gesink, dat mij de ooren 'er zeer
van doen! Wonen heksen op dit eiland?

FERNANDO, tegen Selima.

Hoort gij niet?

PEDRILLO.

Wat is 'er van uw' dienst?

FERNANDO, tegen Selima.

Kom, volg mij!

PEDRILLO.

Loop heen, gek!

FERNANDO.

Hoor! men verschuift de stoelen; zij zijn ongetwij-
fel'd reeds opgestaan. Kom, meisje! volg mij; zij
zullen aanstonds hier wezen.

SELIMA.

Ja, ik volg u, onbewust van mij zelve! of . . . 'Er
woelen duizend dolken in deze bange borst!

DE

DE KLUIZENAAR, van binnen.

Fernando!

FERNANDO.

Kom schielijk, men roept.

SELIMA.

Ach! ging ik zó naar mijn graf! *(Beiden vertrekken.)*

DERDE TOONEEL.

PEDRILLO alleen. *Hij ontwaakt.*

Neen, dat is niet uit te staan! Zij kraaijen mij de ooren vol, met hun gejammer! Ik wil den Job wel eens zien, die daarbij zou kunnen slapen. Maar hoe waren, dacht mij, vrouwenstemmen, die mijn trommelvlies half verscheurden! Holla! heil! mijnheer de Kluizenaar! — Neen, ik rust niet, voor dat ik het geheim aan 't licht gebracht heb. Ik wil gaan kijken en zoeken; ik zal schelden, raazen en tieren, dreigen, smeken, lagchen en schreijen — op de rotsen, in de hollen, in de boschen, op de velden, eindelijk zal ik ze toch vinden! *(Hij loopt heen.)*

VIERDE TOONEEL.

HASSAN EN DE KLUIZENAAR,
uit de hut komende.

DE KLUIZENAAR.

Nogmaals, Hassan! hartlijk welkom! uw bezoek is mijne éénigste verkwikking in deze woestenij.

HAS.

HASSAN.

Ik dank u, vriend! ik dank u! maar ik ben niet meer de vrolijke, kortswijlige Hasfan, die eertijds beproefde om uw leed al scherpende te verdrijven; wiens vrolijkheid somwijlen de rimpels van uw voorhoofd vaagde, en u een' lagch afstroonde. (*Met aandoening.*) Troost gij mij nu! de hand van het noodlot rust zwaar op mij.

DE KLUIZENAAR.

Zal ik u moed inspreken? — Hoe dikwerf hebt gij mij voorgepredikt dat alle onze lotgevallen in den onveranderlijken raad der Voorzienigheid besloten zijn!

HASSAN.

Schraale troost! vergeef mij, als ik u ooit zo gebreklijk getroost heb. — Groote profeet! waarin heb ik gezondigd, dat gij mij zo hard tuchtigt? — Gij, mijn vriend! waart ook vader! Zal ik nu alleen in de waereld zijn? Aan niets voortaan meer vreugd beleven? Zal mijn hart bij den naam Selima niet hooger kloppen dan bij den naam eener Algiersche Slavin? Zullen huurlingen mijne oogen toedrukken, en loontrekkende klaagvrouwen mijnen dood bewenen? — Vriend! het is met mij gedaan! ik blijf op Formentera; gij zult Hasfan begraven.

DE KLUIZENAAR, *smekende.*

Hasfan!

HASSAN.

Spreek mij niet tegen! Zal ik naar mijne woning terug

rug keren, alwaar ik ieder kussen ken, waarop Selma zat? naar mijne tuinen, waar ieder struikje met mijne dochter opwies?

DE KLUIZENAAR.

Maar lieve Hassan! welk een daemon heeft alle hoop uit uwe ziel verdreven? Is zij het niet, die, wanneer alles u den rug toekert, u op den rand der vertwijfeling nog wederhoudt, en u in de armen uwer dochter kan te rug brengen? Leent zij u niet haaren staf, wanneer alle andere steunsels breken? Is zij niet uwe vriendin en geleidster tot in het graf?

HASSAN.

Vergeefs! vergeefs!

DE KLUIZENAAR.

Onbegrijpelijk is mij uwe moedeloosheid! Is Selma dan dood?

HASSAN.

Dat ware beter!

DE KLUIZENAAR.

Ik ken u niet meer. Waar is de bedaarde en gelaten Muzelman? Is dan daarom alles verloren, dewijl de liefde in het hart van een vijftienjarig meisje sterker was dan kinderlijke pligt?

HASSAN.

Zeg dat niet, vriend! gij martelt mij. Wien kon zij meer liefhebben dan haaren vader? haaren vader, wiens éénige vreugd zij was! Neen, men heeft mijne lief, ongehoorzaam meisje verleid!.. Verleid heeft haar

D

de

59 DE KLUIZENAAR OP FORMENTERA,

de eene of andere schurk, door zoete woorden, Europeische legens! Mijne onbedreven Selima wist niet wat zij deed. Ik bid u, vriend! zeg toch dat men haar verleid heeft!

DE KLUIZENAAR.

Nu, des te beter, lieve Hasfan! des te eerder zal uwe bedwelming verdwijnen, en Selima in uwe vaderlijke armen te rug keren.

HASSAN.

Ach neen! wie weet waarheen de schelen haar gevoerd heeft! in welken hoek van de waereld hij, op dit oogenblik, zich over zijnen roof verblijdt! O! Gij, zwarte beelden der helle! verdwijnt uit Hassans geest! dan kan ik de verschrikkelijke gedachten niet van mij wrenn dat de schurk de onschuld van het meisje roven, en haar dan verftoten zal; dan zie ik haar rondswalen, mijne ongelukkige Selima, veelligt met een' basterd op den arm, voor de deuren van goedhartige menschen brood bedelen; dan hoor ik, hoe zij haaren verleider vloekt, haaren euden vader om vergeving smeekt, en in een' afgelegen hoek, op een bos vuil stroo, hulteloos, haare laatste zucht uitademt! — ach Selima! Selima! kom te rug in mijne armen! ik heb alles vergeten! — ik ben uw vader.

DE KLUIZENAAR.

Bedaar, Hasfan! zekerlijk beweent Selima, in dit oogenblik reeds, een' misstap, dijn liefde en onbedrevenheid verontschuldigen. Veelligt heeft zij reeds be-

110-

floten om zich voor uwe voeten te werpen. Veel-
 ligt vreest zij slechts uwen vaderlijken toorn, uwe
 woede, uwe wraak . . .

HASSAN.

Kent zij mij dan niet? Hebben deze oogen haar ooit
 anders dan met vaderlijke liefde aanschouwd? Hebben
 deze lippen haar ooit anders dan lieve dochter genoemd?

DE KLUIZENAAAR.

Ja, dewijl zij het verdiende. Maar nu zult gij haar,
 wanneer gij haar ziet, niet te hard behandelen?

HASSAN.

Wanneer ik haar zie? — Ach vriend! ik zou in
 haare armen vliegen! ik zou buiten mij zelven gera-
 ken! . . . bij den grooten profeet! ik geloof, dat ik
 zou schreijen.

DE KLUIZENAAAR.

En haar vergeven?

HASSAN.

Alles, alles vergeven!

DE KLUIZENAAAR.

Belooft gij mij dat?

HASSAN, bedruipend.

Wat wilt gij daarmee zeggen?

DE KLUIZENAAAR.

Gij zult uwe dochter zien.

HASSAN, wiens aanblik tusschen angst, twij-
 feling en vreugde verdeeld zijn.

Waar?

52 DE KLUIZENAAAR OF FORMENTERA,

DE KLUIZENAAAR.

Toen ik dezen morgen uit mijne hut trad, om de opkomende zon te begroeten, vond ik een meisje aan den oever liggen, dat door den storm der verlopen nacht aan deze kust geworpen was.

HASSAN, *gretig toelisterende.*

Een meisje?

DE KLUIZENAAAR.

Zij scheen zonder leven te wezen.

HASSAN.

Wat! — dood?

DE KLUIZENAAAR.

Zo schoon het; doch zij lag maar in onmagt, terwijl mijne pogingen haar spoedig aan deze sluimering onttrokken, en tot haar zelve bragten. En dit meisje, Hasfan! . . .

HASSAN.

Was? — was?

DE KLUIZENAAAR.

Uwe dochter.

HASSAN, *buiten zich zelve.*

Mijne dochter? Mijne Selima? Mijne Sellima? Hoor, gij misleidt mij! . . . Waar — waar? Mijne geliefde dochter — Hoor, vriend! het ware onverantwoordlijk, zo gij het verzonnen hadt! . . . Toon mij mijne Sellima! — geef mij mijn kind weder! — Sellima? Selima! . . . *(Hij loopt met uitgebreide armen naar de hut.)*

DE KLUIZENAAAR.

Blijf hier, Hasfan! ik heb uwe dochter beloofd, u

vóór

vóór te bereiden, en haar te berichten of zij uwe vergifnis mag hopen.

HASSAN.

Wat vóórbereiden! wat vergeven! — Heb ik u wedergevonden, godloos meisje! kom nu, vrind! spoedig! gij zult met vermaak zien, hoe ik met haar zal ompringen. Maar, niet waar, vrind! een schoon, lief meisje?

DE KLUIZENNAAR.

Een bevallig scheepsel.

HASSAN.

Kom nu, kom, dat ik haar in mijne armen sluite, en haar — mijnen vloek geve.

DE KLUIZENNAAR.

Laat mij vooraf gaan, Hassan! ik bid u; uwe dochter heeft veel geleden: zij is zwak. Wanneer gij haar zo éénsklaps onder de oogen tradt, dan mogten vreugd, vrees, schaamte . . .

HASSAN.

Ik versta u, ik versta u. Nu, ga maar; doch ik bezweer u, bij alle uwe Heiligen, dat gij mij niet lang laat wachten!

DE KLUIZENNAAR.

Ik zal terstond weder bij u zijn. *(Hij gaat naar de plaats, waar Selima zich verscholen heeft.)*

V I J F D E T O O N E E L.

HASSAN, alleen.

Heb ik u weder, meisje! wat is het hart mij ééns-

D 3

klaps

54 DE KLUIZENAAR of FORMENTERA.

klaps ligt geworden! — ik ben een geheel ander mensch! ik moest die Spanjaards toch niet hebben laten van kant maken. Foei, Hasfan! dat was niet recht behandeld. Zulk een oude grijsaart en nog zo oplopend, zo verbitterd! . . Maar waarom rukt men mij het hart ook met den beetem?

ZESDE TOONEEL.

DON PEDRO *komt driftig op het toneel, wild rondziende, doch zonder HASSAN te bemerken.*

PEDRO.

Bedriegen mij mijne oogen? — Bedriegt mij mijn kloppend hart? Waarom beginnen alle mijne leden zo eensklaps te beven? (*Hij ziet Hasfan, en omhelst hem.*) Hasfan! Hasfan!

HASSAN.

Mensch! wat komt u over?

PEDRO.

Hemel! wat heb ik gezien!

HASSAN.

Dat mag de groote profeet weten.

PEDRO.

Wie is het met mij! ik droom immers niet?

HASSAN.

Dat juist niet; maar gij zijt razende, dunkt mij.

PEDRO.

Ach, Hasfan! vergeef, vergeef mijne verbijsterdezinnen!

nen! ik ging, langs dit pad, naar het bosch, met mijn hoofd naar de aarde gebogen, en zonder rond te zien. Plotsling stond ik voor eene marmeren zuil, met roozenboomen omzet. Zie gintsch heen: het witte marmer schittert u in de oogen!

HASSAN.

Ik ken, ik ken die zuil. Nu, verder!

PEDRO.

Aan derzelver voet een schreijend wigje, met een uitgebluschten fakkel, en daarboven de naam ... God! de naam *Dama Eleonora della Torre* ... de naam mijner moeder!

HASSAN, verbaasd en Pedro oplettend beschouwende.

Uwer moeder?

PEDRO.

Mijner moeder! — en daar onder de woorden: „Kwijvende liefde wijdt dit gedenkteken aan de lijdende onschuld. Zij is niet meer! zij is verhuisd naar haare zusteren, de Engelen.”

Ach! wie kan dit gedenkteken gesticht hebben? wie anders dan mijn vader, dien ik niet ken, en naar wien mijn hart reeds zo lang vergeefs gewenscht heeft!

HASSAN, met opmerkzaamheid en verwondering.

Jongeling! mag ik uw naam weten?

PEDRO.

Pedro Oliveiro.

HASSAN, ter zijde.

Onbegrijpelijk! (*Overluid.*) Is de geschiedenis van uw leven geen geheim?

PEDRO.

Voor u niet. — Mij n vader beminde de dochter van een' grande van Spanje. Hij wierd weder bemind; maar hij was arm, en had, gelijk ik, niets anders dan zijne eer en zijn' degen. Hij waagde het eindelijk om de hand van het meisje te verzoeken; men weigerde ze hem. Eertitels en rijkdommen zijn de éénige armzalige voorspraaken in deze elendige wereld! Gij weet, Hassan! hoe de groote denken.

HASSAN.

Niet in Algiers, jongeling! niet in Algiers! —
Maar verder!

PEDRO.

De beiden gelieven waren ontroostbaar. Zij zwoeren elkander eeuwige trouw, en besloten, een gunstig tijdstip af te wachten. Intusschen zagen zij elkander somwijlen des nachts; en hoe zeer zij beiden de deugd eerden, zo is toch liefde dikwijls sterker dan deugd —

HASSAN.

Dat is in Algiers ook zo.

PEDRO.

De verleiddende schemering van eene door de maan verlichte nacht voerde hen weg, en een eenzaam prieltje werd getuige van een verboden vermaak, waaraan ik mijn bestaan te danken heb.

HASSAN, *ter zijde.*

Van woord to woord.

PEDRO.

Hoe meer de bevalling mijner moeder naderde, des te meer vreesde zij voor de woede van haaren vader, en voor de elende van haar toekomstig lot. Toen echter het beslissend oogenblik daar was, wierp zij zich bevende voor deszelfs voeten neder, en beled haaren mislag. Zijne woede was zonder grenzen. Hij zou haar vermoord hebben, had men haar niet uit zijne oogen gebragt. Hij verstiet en vervloekte haar. De tederheid haarer moeder schonk haar vergifnis, en bezorgde haar eene verborgen schuilplaats, op eene eenzaame landhoeve, alwaar zij het uur haarer verlossing afwachtte. Dit ongelukkig uur kwam. Mijne arme moeder, door verdriet verzwakt, bragt mij ter wereld — en stierf. (*Hij schreikt.*)

HASSAN, *zijne traanen verbergende.*

Nu, nu, schrei niet! foei! schaam u, schrei niet!

PEDRO.

Mijne goede grootmoeder liet mij in een klooster brengen, alwaar ik, tot mijn zestende jaar, opgevoed wierd. Om dezen tijd bezorgde men mij eene luitnantsplaats; men voorzag mij van alles wat een jongeling behoeft, om de waereld in te treden, en ik vroeg vergeefs naar den naam mijns onbekenden weldoeners. — Eindelijk, toen ik order kreeg, om met de vloot van Don Barcelo naar Algiers te zeilen, werd ik, eenige dagen te voren, te middernacht, door eene oude duenna bij mijne grootmoeder gebragt. Mijn

D 5

aan.

aanblik maakte den levendigsten indruk op haar; want ik moet mijne moeder bijzonder wel gelijken. Zij drukte mij, onder het storten van duizend traanen, in haare armen, en ontdekte mij het geen ik u straks ook ontdekt heb. De eurlijke vrouw had alle haare kostbaare sieraaden verkocht, om mij eene goede opvoeding te laten geven. — Waar mijn arme vader gebleven ware, wist zij mij niet te zeggen. Hij verdween, terstond na de ongelukkige gebeurtenis, en men hield hem voor dood.

HASSAN, *ter zijde.*

Ach! dat ik 'er niet voor uitkomen durf! (*Overluid.*)
maar hoe! als hij nog leefde?

PEDRO.

Ongelooflijk, Hasfan! Zou hij, in een' tijd van agtien jaren, zich niet één eenigemaal om het ongelukkige scheptel bekommerd hebben, het welk hij het leven gaf?

HASSAN.

Maar, als hij u voor dood hield? Als uwe grootmoeder, om u voor de vervolgingen van haaren barbaarschen man te beveiligen, u voor dood uitgaf?

PEDRO.

Goede Hasfan! gij wilt mij mischien niet gaarne geheel zonder troost laten; en tracht mij met eene ijdele hoop, te strelen. Het is waar, mijn vader moet op dit eiland geweest zijn! — gewislijk! gintsch gedenkteken is zijn werk; hij heeft dezen grond betreden. Welk eene vreemde, hartontroerende gewaarwording!

ding! ik moet schreijen! — Hasfan! nog eenmaal wil ik den naam mijner moeder lezen, en mijne versche traanen op de verdroogde traanen van zijnen vader storten. ô Moeder! die mij nimmer aan uwe borst gedrukt, nimmer op uwen arm gedragen hebt! lieve moeder! wier zoete naam nimmer in mijne ooren klonk! zie neder, dierbaare! zie neder, verheerlijkte engel! uit het rijk des lights, en zegen uw' ouderloozen zoon! (*Hij gaat, met een' zwaarmoedigen tred, naar het gedenkteken.*)

Z E V E N D E T O O N E E L.

HASSAN, *alleen; hem naziende.*

Verblijd u, Hasfan! gij zult heden een tooneel zien; zo als 'er u nog geen ontmoet is! — Oude Pedro! hoe zal hij zijne armen uitbreiden! — hoe zal hij daar staan! — woorden zoeken, en naauwlijks lettergreepen vinden, om zich uit te drukken! — (*Zich zelve voor 't hoofd slande.*) Zie, oud heethoofd! hadt gij die arme Spa jaarden gespaard, wie weet hoe menig een lang verwachte zoon daaronder ware! — hoe menig een in droefheid gedompelde vader u als een monster vervloekt! . . . Maar Selima . . . Waar blijft mijn vriend? Vreest het meisje voor het gezigt eens vertoornden vaders? . . Ik ben evenwel haar vader! . . of is haar iets kwaads bejegend? — Ik moet haar zien. (*Hij wil in de hut gaan; de Kluisenaar komt hem tegen.*)

A G T.

A G T S T E T O O N E E L.

HASSAN, DE KLUIZENAAAR;

kort daarna SELIMA..

DE KLUIZENAAAR.

Blijf, Hassan! het arme meisje siddert om onder uwe oogen te komen.

HASSAN.

Recht zo! zij moet ook sidderen.

DE KLUIZENAAAR.

Vaar niet te sterk tegen haar uit!

HASSAN.

Met uw verlof, vriend! ik moet weten, hoe een beleedigde vader met zijne dochter behoort te spreken. Bij den baard van den musti! het meisje zal mij niet ongestraft zo veel kommer veroorzaakt hebben! ik wil haar zien. (*Hij maakt eene beweging, om naar de hut te gaan.*)

DE KLUIZENAAAR.

Gij zult haar zien; maar bedenk, wat gij mij be loofd hebt; zij is uwe dochter, Fatime haare moeder.

HASSAN.

Al wel, al wel . . . laat zij maar komen. (*De Klui- zenaar wankt Selima.*)

SELIMA, aan Hassans voeten.

Mijn vader!

HASSAN omhelst haar vurig.

Selima! . . . Ondeugend meisje! . . . ga uit mijne

00-

oogen! gij hebt uwen vader willen om het leven brengen. (*Srijd tusſchen liefde en toorn: hij wil zich van haar afkeren. Selima leunt bijna onmagtig tegen een' boom, Hasfan neemt haar in zijne armen, en voert haar, onder geſtadige liefkoſzingen, voort.*) Wat heb ik u gedaan? Heb ik u ooit één' eenigen uwer billijke wenſchen ontzegd? Heb ik u ooit onvrindelijk bejegend? Heb ik u niet duizendmaalen verzocht, in mij uwen vrind, uwen vertrouwden te eeren? — Beloont gij dus alle mijne zorg? — Stil weglopen, uwen armen ouden vader verlaten, wens éénige vreugd gij zijt?

SELIMA.

Laat af, laat af, mijn vader! uwe goedheid vermoordt mij! Toen gewetensangst op mijne wangen gloeide, de ſlaap uit mijne oogleden week; toen mij, in afgebroken ſluimeringen, uwe bleeke gedaante voor den geest kwam, die mij met eene dreigende houding ſcheen te vervloeken, toen wierd ik doodlijk verſchrikt, en liefde en pligt ſtreden in mij! maar nog meer heeft dit hart voor uwe tederheid!

DE KLUIZENAAR.

Genoeg, Hasfan! geen verwijtingen meer; de tederſten zijn de grievendſten voor een gevoelig hart. Schenk haar vergeving!

HASSAN, aangedaan.

Nooit kan ik u dat vergeven! bedenk zelve, had het geluk u niet weder in mijne vaderlijke armen gebragt, wat zou van mij geworden zijn? Wie had mij
in

62 DE KLUIZENAAAR OF FORMENTERA,

in den laatste stond mijns levens, de oogen toegedrukt? Ik zou mijne handen uitgestrekt hebben, en niemand had mijnen zegen ontfangen. Ik ware een buit voor hongerige slaaven geweest. — Foei! ondeugend meisje! heb ik dat aan u verdiend?

SELIMA.

Laat af, mijn vader! gij verbrijzelt mijn hart.

HASSAN.

Hebt gij het mijne ook niet verbrijzeld? Allah vergeve u de traanen, die gij uit de oogen van uwen vader geperst heb. — Hoe bleek en vervallen ziet gij 'er uit! zijt gij ziek?

SELIMA.

Neen, mijn vader!

HASSAN.

Nu, nu, het zou juist niet te verwonderen wezen, als gij ziek waart; met eenen jongen lafaart weg te lopen, dien men slechts agt dagen te voren voor het eerst gezien heeft — kon dat mijne dochter? Foei! welk eene schande!

SELIMA.

O! Hij was een liefdewaardig jongeling.

HASSAN.

En al ware hij een engel geweest, is het daarom welgedaan? Hadt gij niet kunnen wachten, tot dat uw vader teruggekeerd was? Gij weet immers, dat ik geen gemeene man, geen knorpot ben? Was hij een eerlijke karel, waarom vervoegde hij zich dan niet bij uwen

uwen vader, om u uit mijne hand te mogen ontfangen?

SELIMA.

Ach, mijn vader! hij vreesde, dewijl hij een Kristen is —

HASSAN.

Wat Kristen! 'er zijn ook eerlijke, braave menschen onder de Kristenen. — Maar wat ziet gij 'er uit! .. Gij zijt zo zwak, dat gij naauwlijks op uwe beenen kunt staan. Voort! in de hut: gij hebt rust van noden.

SELIMA.

Ik ben gezond, vader! wanneer maar uwe vergeving...

HASSAN.

Lieg niet, meisje! gij zijt ziek. Uwe oogen staan flauw, uwe wangen zijn bleek. Maar vergeven kan ik u niet, en wil ook niet. Voort! in de hut! — gij moet u wat versterken. Ik u vergeven? neen, nimmer! (*Hij leidt Selima, half met geweld, in de hut.*)

NEGENDE TOONEEL.

DE KLUIZENAAR, *alleen.*

Ó! Deze tulband dekt het hoofd eens braaven mans, en is meer eerwaardig, dan eene driedubbele kroon op den scheffel van een' dweper. — Mensch! hoe lang zukt gij uwe broeders miskennen, en niet de menscheid eeren, al treft gij die ook in de hut eens Tugufan aan!

T I E N.

64 DE KLUIZENAAAR OP FORMENTERA,
TIENDE TOONEEL.

HASSAN, terugkoomende, DE KLUIZENAAAR.

HASSAN reikt den Kluizenaar de
hand toe.

Dat zal Hasfan Machmut niet vergeten. Bij het heilige graf van Mecca! dat zal u niet onbeloond blijven.

DE KLUIZENAAAR.

Schenk uwe dochter vergiffenis; hare tevredenheid zij mijne beloning.

HASSAN.

Vergiffenis? Neen, vrind! dat gaat zo niet; dat kan ik volstrekt niet van mij verkrijgen. Gij hebt gezien, hoe ik tegen haar uitgevaren heb. Eigenlijk smartte het mij in de ziel; maar zij moet gestraft worden. Neen; ik wil u beter belonen.

DE KLUIZENAAAR.

Ik dank u, Hasfan! gij meent het wel met mij; maar gij weet dat ik niets behoef.

HASSAN, lagchende.

Ha, ha! gij zult het wel behoeven; het zal u gelukkig maken.

DE KLUIZENAAAR, zuchtende.

Gelukkig maken? Heeft Hasfan mijne lotgevallen vergeten? Heeft Hasfan vergeten dat mij alleen een spoedige en zagte dood...

HASSAN, hem in de reden vallende.

Geen dood! geen dood! leven, enkel leven, door u!

DE

DE KLUIZENAAR.

Gij spreekt zeer raadzachtig.

HASSAN, *glimlagchende*.

Het kan wel zijn. Is 'er geen geluk meer voor u op dezen aardbol? Moedelooze vrind! heerscht 'er volstrekt geen hoop meer in eenigen schuilhoek van uw hart?

DE KLUIZENAAR.

Volstrekt geen.

HASSAN.

Goed; dan zult gij gelukkig worden, zonder het gehoopt te hebben. De dorstige, die een' verkoelende appel in eene zandwoestijn vindt, verkwikt zich met denzelfen veelmeer dan hij, die hem, in een' vruchtrijken tuin, van de boomen schudt.

DE KLUIZENAAR.

Verklaar u, Hasfan!

HASSAN.

Gelukkig zult gij worden! hier, op Formentera, zal uw geluk een' aanvang nemen. Dan zult gij naar uw vaderland keren, of met uwen vrind naar Algiers, als gij het goedvindt.

DE KLUIZENAAR.

Gij droomt.

HASSAN.

Gij zult dit gewaad afleggen, dezen baard laten scheeren, en met kindskinderen op uwen schoot spelen.

DE KLUIZENAAR, *ernstig*.

Hasfan! spot toch niet met mijn lijden!

E

HAS-

66 DE KLUIZENAAAR OF FORMENTERA,

HASSAN.

Wordt gij gemelijk? Bij den grooten profeet! ik spot niet. *(Hij roept.)* Pedrillo! schurk! waar zijt gij?

DE KLUIZENAAAR.

Ik begrijp u niet.

HASSAN.

Gij zult mij wel begrijpen. — Pedrillo! luije schoft! zal ik u herwaarts laten zwepen?

ELFDE TOONEEL.

PEDRILLO, DE VORIGEN.

PEDRILLO.

Geenszins, mijnheer Hassan! mijn oor is nog maar niet gewoon aan de Turkische aertzels.

HASSAN.

Kom hier. *(Hij spreekt heimelijk met hem, en wijst met den vinger naar de plaats, waarheen Don Pedro gegaan is.)*

PEDRILLO.

Ik versta u. Maar mijnheer Hassan! het is zo verr'; en de slangen hebben op dit eiland in 't geheel geen opvoeding gehad; zij zullen wel niet de minste wellevendheid bezitten.

HASSAN.

Loop, schurk! of ik laat u helder afranselen! *(Hij sloot hem voort.)*

TWAALF.

T O O N E E L S P E L. 67
T W A A L F D E T O O N E E L.

DE VORIGEN, zonder PEDRILLO.

DE KLUIZENAAR.

Wat hebt gij met mij voor? Gij jaagt mij het bloed door de aderen. Los mij uwe raadsels op.

HASSAN.

Die zullen zich wel van zelf oplossen. Laten wij intusschen van wat anders spreken. — Ik heb een aanzienlijken prijs gemaakt, en allehande kleinigheden voor u meegebracht: een gemakkelijk veldbed voor u, en een *dito* voor uwen Fernando, scheepsbeschuit, brandewijn, Spaansch wijn, Engelsch bier, en Fransche riekende pomade, die den kapitein van het schip toebehoorde. Ja, waren het allen zulke hondsvotten geweest, als de kapitein, dan zou mij de prijs zo veel bloed niet gekost hebben. (*Tegen den Kluisenaar, die in gedachten staat.*) Hoort gij mij niet?

DE KLUIZENAAR, *als ontwakende.*

Ja, ik hoor u, ik hoor u; — maar ik drink geen Engelsch bier.

HASSAN, *lagchende.*

Nu, nu, veelligt krijgt gij gasten. Oude! ik sprak van Turksch bloed, dat gisteren vergoten is.

DE KLUIZENAAR, *verstrooid.*

Was uw verlies groot?

HASSAN.

Bij den Koran! dat was het; twee en twintig van

E 2

mij.

mine beste manschap, die naar de slagbank gingen, even alsof zij zig bij een' schotel met rijst neerzetten. Mahomet schenke hen daarvoor de schoonste beloning in het paradijs! uwe landslieden vochten met ohverschrokken moed. Inzonderheid was 'er onder hen een jongeling, die den sabel zoo flink voerde alsof hij sedert zijn vierde jaar met sabels gespeeld had. Wanneer hem een kanonkogel langs de ooren snorde, schudde hij slechts den kop, even alsof hij eene vlieg van zich wilde afkeren; en als een dozijn mijner gebaarde Muzelmannen op hem aanvielen, dan lagen zij in één oogenblik op den grond uitgestrekt, alsof zij nooit op beenen gestaan hadden. Bij mijn' baard! ik vreesde in het einde zelfs voor het leven van dezen jongen waaghals. Gij zult hem leren kennen. Zie, daar komt hij. Gij zoudt zeggen dat hij de zagmoedigheid zelve ware; maar geef hem een' sabel in de vuist, en 'er is geen doen met hem te hebben.

DE TERTIENDE TOONEEL.

DON PEDRO, PEDRILLO, DE VORIGEN.

DE KLUIZENAAR, *met verbazing,*
als hij Pedro ziet.

Hemel! wat is dat!

PEDRO, *zwaarmoedig.*

Wat wilt gij, Hasan?

H A S.

HASSAN.

U met uwen landsman bekend maken. Gij zijt beiden waardig elkander te kennen.

DE KLUIZENAAR, *in zich zelven.*

Het voorledene zweeft mij voor den geest, even als het tegenwoordig oogenblik — deze overeenkomst — deze toon der stem — ik kan zijn gezigt niet verdragen! (*Hij wil vertrekken.*)

HASSAN.

Waarheen, vriend? Sedert wanneer verloogchent gij de gastvrijheid? Zie, hier stel ik u eenen jongeling voor — eenen edelman uit uw volk.

DE KLUIZENAAR, *bedremmeld.*

Ik verheug mij over zijne tegenwoordigheid.

HASSAN.

Meer niet? Zie hem eens strak in het gezigt! — Wat zegt gij 'er van? — Zou hij wel verdienen het getal uwer vrienden te vergroten?

DE KLUIZENAAR.

De vriendschap eens ongelukkigen, dien het noodlot uit de wereld verbande! — — (*Hij nadert, onwillekeurig, Don Pedro, terwijl hij hem dan eens aanziet, en dan weder het gezigt van hem afwendt.*)

PEDRO.

Wat klopt in mij? — — Waarom ontroert mij het gezigt van dezen grijzaart zo geweldig? — Zou — gintsch gedenkteken — — (*Ook hij nadert, onwillekeurig,*

rig, den Kluisenaar, dien hij dan eens aanziet, en dan weder het gezicht van hem afkeert.)

HASSAN.

Zie, jongeling! deze brave prijsaant redde mijn leven! — Vriend! onze rekening is vereffend; wij hebben van elkander niets meer te vorderen! ik geef u — uwen zoon weder.

DE KLUIZENAAR en PEDRO tegelijk.

Zoon! — Vader! *(Beiden heffen, al bevende, de handen omhoog, en beschouwen elkander met brandende oogen.)*

DE KLUIZENAAR, laet de handen zinken, en slaat zig voor het hoofd.

Neen, het kan niet zijn!

PEDRO.

Hasan! welk eene wreede scherts!

HASSAN, ongeduldig.

Nu, daar hebben wij het weder! Hoor eens, jongeling! wie was uwe moeder?

PEDRO, angstig naar den Kluisenaar ziende.

Donna Eleonora della Torre.

HASSAN.

Hadst gij geen vader? Of, zo gij 'er een' gehad hebt, hoe was zijn naam?

PEDRO, zijne oogen immer op den Kluisenaar gevestigd houdende.

Don Pedro Oliveira. Hij verliet voor agtien jaren zijn vaderland. Men hield hem voor doed.

HAS-

HASSAN.

Wie heeft u dat gezegd?

PEDRO.

Donna Diana della Torre, mijne grootmoeder, mijne onderhoudster, mijne weldoenster.

DE KLUIZENNAAR.

Het is dan geen misleiding! (*Pedro omhelzende*) Mijn zoon! (*Pedro, in deszelfs armen, geeft sprakeloos zijne verbaasdheid te kennen.*)

HASSAN, zijne oogen naar den hemel slaande.

Lagcht, ó Engelen! (*Eene tuschenpozing.*)

DE KLUIZENNAAR.

Ó Zoon! mijn zoon! kind des kommers! hoe veel traanen heb ik om u geschreid! ik hoopte eerst daar, in de andere wereld, den zoeten naam vader van uwe lippen te horen. — Nog wankel ik tuschen dromen en waken — God! uwe wegen zijn donker, maar altijd zijn zij goed! Ondersteun mij, zoon! die blijdschap was te groot voor mij. (*Pedro leidt hem naar de grasbank.*)

PEDRO.

Mijn vader! mijn vader! ik heb geen woorden om mijne gewaarwording uit te drukken. — Laat ik uwe kniën omvatten, en geef mij uwen vaderlijken zegen. (*Hij knielt neder.*)

DE KLUIZENNAAR, legt zijne hand op hem.

God zegge u! zijt gelukkiger dan uw vader! — Maar nu moet ik haasten. Vergoet mij, ó Hemel! zo mij

de moed ontviel; Gij zijt het, die mij aan de grens van mijn leven nog de hoogste blijdschap schenkt. Gij wilt niet, dat ik, verlaten, op den rand des grafs wankele, daar uwe hand in het einde nog mijne traanen afdroogt!

HASSAN.

Nu, vriend! heb ik de waarheid niet gesproken? — Kom, verlaat deze dorre woestenij! bij mij, bij mij, in Algiers! — Laten wij, hand aan hand, het doel te gemoet treden, dat wij beiden niet kennen. — Ik verkoop mijn schip — ik ben rijk genoeg voor ons allen. Zijt mijn broeder! en gij (*tegen Pedro.*) zijt mijn zoon.

PEDRILLO.

En ik?

PEDRO *vat Hasfan bij de hand.*

Wilt gij dat?

HASSAN *omhelst hem.*

Van gantscher hartel

PEDRO, *in strijd met zich zelve.*

Hasfan! gij weet niet aan wien gij uwe goedheid verspilt.

HASSAN.

Aan eenen braaven jongeling — aan den zoon van hem, die mij eens, en nog heden, het leven redde.

PEDRO.

Aan eenen ondankbaaren, die van uwe tafel gespijsd en gedrenkt werd; wien uw opziener over de slaaven zijne boeien verlichtte, dewijl gij hem menschlijkheid hadt aanbevolen, die geen wacht had dan zijne eigen

gen eer, en die u, tot dank voor alle uwe weldaaden, uw eenig kind ontstal!

HASSAN.

Mensch! wordt gij krankzinnig!

PEDRO.

Wreek u, beledigde vader! gij hebt onschuldigen vermoord, en den schuldigen gespaard! (*Hij knielt voor hem neder, met immer steigende aandoening.*) Doorboor deze verradelijke borst! — De onwaardige, die in het onschuldige hart uwer dochter wist te sluipen, was ik! Het monster, dat uw vaderhart verscheurde, en uwe bogen met heete traanen bevochtigde, was ik! De vloek, dien gij, onwetende, over mij uitspraak, weegt zwaar op mijn hart! neem uwen vloek terug, en stoot mij den dolk in de borst!

HASSAN trekt den dolk.

Knaap! — maar voor u was hij niet geslepen... voor u zou de dood geen straf zijn. (*Hij gaat, met eene gemaakte woede, op en neder. Hij en de Kluisenaar spreken, door hunne houding en gebaarden. Don Pedro ligt nog geknielt, met het hoofd voorover gebogen.*)

PEDRILLO knielt nevens zijnen heer,

heimelijk en al bevende.

Ach! mijnheer! ontferm u over mij! zeg toch aan den gestrengen heer Hassan, dat ik aan de gantsche geschiedenis zo onschuldig ben, als een ongeboren kind! — Op uw bevel heb ik de boot uit de haven naar de Spaansche vloot geroeid, waarvan mij nog de

74 DE KLUIZENAAR OP FORMENTERA,

beten in de handen zijn overgebleven. Ook heb ik, zo waar als ik eerlijk ben! in onze laatste schermutseling, niet één' Turk het geringste leed gedaan. Zeg hem, ter eere van de waarheid, dat ik onder in het schip, agter een vat getegen heb! — Help mij, heilige vader Franciskus! ik wil eene bedevaart doen naar de plaats, waar uwe beenderen rusten! ik wil, met een dikke kaars in de hand, naar *Compostella* lopen, vroeg en laat *ave Maria's* prevelen! help mij maar, heilige vader Franciskus! (*Hasfan opent de deur van de hut.*)

L A A T S T E T O O N E E L.

SELIMA, FERNANDO treden uit de hut; HAS-
SAN vat haar bij de hand, leidt haar eenige
schreden voorwaarts, en ziet haar strak
in 't gezigt. Eene tuschenpozing.

SELIMA.

Mijn vader vergramd! — en daar een knie-
lende Europeaan?

HASSAN.

Wiens belediging alleen door bloed afgewasfchen
kan worden! — Maar deze dag — hij gaf
u aan mij weder. — Neen, heden zal gaet bloed
vlieten. (*Hij laat haar hand los.*) Ga, en kondig hem
vergeving aan!

SELIMA.

De aangenaamste taak, voorzeker! (*Zij nadert Don*
Pe.)

Pedro.) zijt getroost, arme ongelukkige! mijn vader schenkt u vergeving! sta op!

PEDRO *hoort hare stem, schrikt, vliegt in verbazing op, en breidt zijne armen uit.*

Selima!

SELIMA.

Pedro! (*Zij valt hem om den hals. Eene tuschenpozing.*)

HASSAN *treedt tuschen beiden, en vat Selima en Pedro bij de hand.*

Gij ontzaamse mij — ik geefse u! (*Hij werpt Selima in Pedro's armen.*)

SELIMA *en PEDRO, aan zijn hals hangend.*

Mijn vader!

PEDRILLO *staat op.*

De heilige Frans heeft een wonder gedaan.

DE KLUIZENAAR.

Ik zou u verwijtingen doen, mijn zoon! maar ook mij maakte de liefde misdadig.

SELIMA, *tegen Pedro.*

Deze braave grijzaart uw vader? — (*Tegen den Kluisenaar.*) Gij hebt dan het leven uwer dochter gered?

HASSAN, *tegen Pedro.*

Maar menscht als uwe liefde ooit verkoelde! —

PEDRO.

Mijne liefde is zonder grenzen, gelijk uwe grootheid! uwe dochter aan eenen Kristen —

HASSAN, *eenigzins gemelijk.*

Niet aan den Kristen! — ik gaf mijne dochter aan den

den edelen, braaven jongeling, die het meisje, en met het meisje den vader gelukkig zal maken.

PEDRO, *verlegen*.

Gij wilt dan niet dat zij in den schoot onzer kerke worde opgenomen?

HASSAN, *lagchende*.

Heb ik van u al begeerd, dat gij u zoudt laten be-
snijden? —

PEDRO.

Maar — mijne vrouw eene Turkin — onze priesters —

HASSAN.

Hoor, mensch! God ziet noch op uw' hoed, noch op mijn' tulband! Hij ziet op onze harten! Wilt gij het meisje, zo als zij is, neem haar dan!

PEDRO.

Wie zal den zegen over onze verbindtenis spreken?

HASSAN *legt hunne beide handen in elkander*.

Dien spreek ik! (*Met diepe aandoening*) U zegene de God der Turken! u zegene de God der Kristenen! u zegene onze — onze God!

PEDRO en SELIMA, *geknield, te gelijk*.

Mijn vader!

HASSAN *legt de handen op hen*.

Zo heilig ik uwe verbindtenis! de natuur zij ge-
tuige! gij zijt echtgenooten voor Hem, voor wien de
Far-ïeb en de Kamtschadaal zijne kniën buigt! Hij be-
lone uwe liefde! Hij wreke uwen meened! (*Hij heft
hen op*.) Jongeling! is 'er meer nodig?

P E.

PEDRO, *hem omhelzende.*

o Neen, mijn vader!

HASSAN, *tegen den Kluizenaar.*

Vrind! is 'er meer nodig?

DE KLUIZENAAAR.

Muzelman! ik bewonder u!

HASSAN.

Nu, gaat dan heen, in vrede! onzer aller God zij met u! ons geloof moog' verschillen, maar onze harten zijn elkander gelijk. Het is de deugd alleen, die ons voor eeuwig kan gelukkig maken.

DE KLUIZENAAAR, *zijne oogen ten hemel heffende.*

Vader! Vader! deze dag, die wederom zulke uittekende blijken uwer voorzorg en liefde toonde, heeft mij in het gevoelen bevestigd, dat Gij de Vader van alle menschen — ook de God der Muzelmannen zijt! voortaan wil ik, in het stof geknield, u als Allah, of als Zebaoth aanroepen!

HASSAN.

Nog eens, kinderen! gaat heen in vrede! onzer aller God zegene u! wanneer deze plegtigheid u niet verbindt, dan verbindt u noch priester noch iman!

E I N D E.

LIJST

LIJST van alle de Tooneeltukken van A. van KOTZBUE,
welke bij den Uitgeever deezes te bekomen zijn.

Adeleida van Wulfingen.	Lijkkoetzier van Peter den Derden. (de oude)
Armoede en Grootheid.	Man van Veertig Jaaren. (de)
Baijard.	Menfchenhaat en Berouw.
Benjowskij. (Graaf)	Negers. (de)
Befchermgeest (de) eene ware	Nieuwe Eeuw. (de)
Gefchiedenis.	Octavia.
Bezoek. (het)	Onechte Zoon. (de)
Bloedverwanten. (de)	Ongelukkigen. (de)
Broeder Morits.	Papegaai. (de)
Corfkanen. (de)	Reyndicht. (het)
Dood van Holla. (de)	Robert Maxwell.
Edele Logen (de)	Schlimpöcht. (Het).
Gevangene. (de)	Schrijffesfenahr. (de)
Graaf van Bourgondien. (de)	Twee Klingbergen. (de)
Gustaaf Wafa.	Verkeerde Schaamte.
Hyperboreifche Ezel. (de)	Verwarde Schaking. (de)
Indianen in Engeland. (de)	Vrouwelijke Jacobijnen Club. (de)
Johanna van Montfaucon.	Verzoening. (de)
Kluizenaar op Formentera. (de)	Weduwe en het Rijpaard. (de)
Kwaade Luim.	Wijze Vrouw in 't Bosch. (de)
La Peijrouze.	Zilveren Brulloft. (de)
Lancmar. (de)	Zonnemagd (de)
Loon der Waarheid.	

! Succesfvolijk volgt nu 't Nederduitsch van denzelfden
Schrijver:

Der Eulenspiegel.	Die Husiten in Naumhurg.
Der Weise in Indien.	Die Kleinstädter in Deutschland.
Der Wirrwarr.	Unser Frits.
Die Kreuzfahrer.	Hugo de Groot.
Die Franzöfische Kleinstädter.	Don Ranudo de Colibrados.

Ook

